

Sygn. akt VII U 1568/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: praktykant Katarzyna Andzo

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2016 r. w Warszawie

sprawy V. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania V. Z.

od decyzji z dnia 12 czerwca 2015 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyjmuje do przeliczenia emerytury V. Z. ponad już uwzględnione przez organ rentowy następujące okresy zatrudnienia w Polsce:

- od 1 września 1992 roku do 28 lutego 1995 roku w spółce (...) Sp. z o. o. ,

- od 1 sierpnia 1995 roku do 30 listopada 1996 roku w spółce (...) Sp. z o. o.,

I przyjmuje podstawę wymiaru składek na ubezpieczeni społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1996 do 2005 oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 64,33 % , podstawę wymiaru, przy przyjęciu kwoty bazowej 3080,84 zł, wynoszącą 1981,90 zł i ustalając wysokość emerytury proporcjonalnej na dzień 1 lutego 2014 roku na kwotę 809,88 zł, oraz po waloryzacji od 1 marca 2015 roku na kwotę 840,43 zł, a w pozostałym zakresie odwołania oddała,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w R. na rzecz V. Z. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

V. Z. w dniu 24 lipca 2015 r. wniósł odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga

w Warszawie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 12 czerwca 2015 r., znak: (...). Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 85 ust. 2 w związku z art. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art.

4 i 12 ust. 1 umowy z dnia 18 maja 2012 r. pomiędzy Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym poprzez nieprzyznanie dodatku wyrównującego do minimalnej gwarantowanej emerytury oraz art. 22 § 1 k.p. w zw. z art. 6

ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 oraz art. 13 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne przyjęcie, iż nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu w okresie od września 1993 r. do lutego 1995 r. oraz od stycznia 1996 r. do listopada 1996 r.;

- naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 107 § 1 i 3 w zw. z art. 180 § 1 k.p.a. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu decyzji podstawy faktycznej ani niewyjaśnienie podstawy prawnej;

- błędy w ustaleniach faktycznych polegające na wadliwym wyliczeniu stażu z przedstawionych dokumentów oraz błędne przyjęcie, że korzystał z urlopu bezpłatnego, co wpłynęło na nieuwzględnienie okresu od dnia 1 sierpnia 1995 r. do dnia 31 grudnia 1995 r. do stażu pracy i w konsekwencji spowodowało naruszenie prawa materialnego w postaci art. 174 § 1 k.p. w związku z art. 174 § 2 k.p.

Ubezpieczony wniósł również o ponowne przeliczenie wysokości emerytury z uwzględnieniem dopuszczonych dowodów oraz o zasądzenie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w stawce maksymalnej z uwagi na skomplikowany charakter sprawy z elementem międzynarodowym oraz wynikający z tego duży nakład pracy pełnomocnika (k. 1-10 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 31 sierpnia 2015 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy w uzasadnieniu wskazał, że okresy zatrudnienia odwołującego na terenie Ukrainy zostały uwzględnione na podstawie potwierdzeń instytucji ukraińskiej, gdyż umowa z dnia 18 maja 2012 r. nie przewiduje doliczania do wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych innych okresów na podstawie przedłożonych dokumentów. Oddział podniósł, że nie uwzględnił do stażu pracy odwołującego okresów zatrudnienia od września 1993 r. do lutego 1995 r. oraz od stycznia 1996 r. do listopada 1996 r. w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., gdyż jak wynika z bazy danych ZUS, wnioskodawca nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych. Natomiast w ocenie organu rentowego okres urlopu bezpłatnego nie stanowi okresu składkowego ani nieskładkowego w rozumieniu przepisów art. 6 i 7 ustawy emerytalnej. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych art. 85 ust. 4 ustawy emerytalnej stosuje się w taki sposób, aby suma świadczenia przyznanego na podstawie ustawy i świadczenia zagranicznego nie była niższa od kwoty świadczeń określonych w ust. 1 i 3. Organ rentowy stwierdził, że w przypadku ubezpieczonego suma kwot polskiego i zagranicznego świadczenia jest wyższa od kwoty najniższej polskiej emerytury, dlatego dopłata do minimum nie przysługuje (k. 21-22 a. s.).

Na skutek przedłożenia przez odwołującego świadectwa pracy z dnia 29 listopada 1996 r., organ rentowy zaliczył w całości okres zatrudnienia od dnia 1 września 1992 r. do dnia 28 lutego 1995 r. oraz od dnia 1 sierpnia 1995 r. do dnia 30 listopada 1996 r. (k. 69-70 a. s.).

W piśmie procesowym z dnia 13 lipca 2016 r. ubezpieczony przyjął wyliczenie wysokości emerytury z uwzględnieniem spornych okresów, jednakże w jego ocenie stanowi ona nadal kwotę niższą niż najniższa gwarantowana emerytura. Zatem odwołujący ponownie wniósł o wyrównanie wysokości emerytury do kwoty najniższej gwarantowanej emerytury zgodnie z art. 85 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (k. 112-113 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący w dniu 28 lutego 2014 r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniosek o emeryturę (k. 1 a. r., tom II).

Zgodnie ze świadectwem pracy wystawionym przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą

w W. w dniu 31 lipca 1995 r. odwołujący był zatrudniony w ww. spółce w okresie od dnia 1 marca 1995 r. do dnia 31 lipca 1995 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dyrektora (k. 83 a. r., tom II).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. po rozpoznaniu wniosku przyznał odwołującemu emeryturę w kwocie zaliczkowej od dnia 1 lutego 2014 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek i podjął jej wypłatę od dnia 1 listopada 2014 r., tj. od miesiąca, w którym ustало zatrudnienie. Emeryturę ustalono według proporcji 12 miesięcy pracy w Polsce do 374 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą (k. 201 a. r., tom II).

Zgodnie z zaświadczeniem przesłanym przez stronę ukraińską, odwołujący pobiera ukraińską emeryturę z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego przy pełnym stażu pracy w wysokości 1049 hrywny. Sąd opierając się na danych internetowych ustalił, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji przez organ rentowy kurs średni jednej hrywny w przeliczeniu na złotówki oscylował w granicach 0,17 złotego według tabeli kursów średnich Narodowego Banku Polskiego (k. 309 i 313 a. r., tom II).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wobec przedłożenia nowych dokumentów wydał zaskarżoną decyzję z dnia 12 czerwca 2015 r., znak: (...). Organ rentowy przeliczył emeryturę rozliczając wypłacaną zaliczkę od dnia 1 lutego 2014 r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury i wypłacił od dnia 1 listopada 2014 r., tj. od miesiąca, w którym podjęto wypłatę emerytury. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1996 r. do 2005 r. oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 60,63%. Organ rentowy ustalił emeryturę odwołującego według proporcji 152 miesięcy pracy w Polsce do 354 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą. Wysokość emerytury proporcjonalnej została obliczona na kwotę 609,83 złotych. Z uwagi na okoliczność, iż suma kwot polskiego i zagranicznego świadczenia jest wyższa od kwoty najniższej polskiej emerytury, dopłata do minimum nie przysługuje. Organ rentowy wskazał, że od dnia 1 listopada 2014 r. przedmiotowe świadczenie wynosi 618,72 złotych (k. 323 a. r., tom II).

W załączniku do decyzji organ rentowy poinformował, że do stażu pracy nie został wliczony okres zatrudnienia ubezpieczonego od września 1993 r. do lutego 1995 r. oraz od stycznia 1996 r. do listopada 1996 r. w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., ponieważ nie został on zgłoszony do ubezpieczenia w tym okresie (k. 327 a. r., tom II).

Odwołujący w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od dnia 1 września do dnia 30 listopada 1996 r. pracując na terenie Polski, nawiązywał kontakty w Rosji. V. Z. w ramach obowiązków pracowniczych jeździł również do Rosji i na Ukrainę. Odwołujący zajmował się współpracą z Armią Rosyjską, organizacją, logistyką i przeladunkami. Ubezpieczony w spornym okresie czasu nie korzystał z urlopów bezpłatnych ani nie pracował w innej firmie (zeznania świadków N. Z., W. W., Z. S. i E. M. oraz przesłuchanie odwołującego, k. 61-62 a. s.).

Zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 29 listopada 1996 r. odwołujący był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie od dnia 1 września 1992 r. do dnia 30 listopada 1996 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zastępcy dyrektora (k. 369 a. r., tom II).

Organ rentowy w toku postępowania sądowego na podstawie przedstawionego ww. świadectwa pracy zaliczył odwołującemu do stażu pracy sporny okres zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od dnia 1 września 1992 r. do dnia 30 listopada 1996 r. z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1996 do 2005 oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 64,33%. Podstawa wymiaru została obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości

podstawy wymiaru 64,33% przez kwotę bazową 3080,44 złotych, co wyniosło 1981,90 złotych. Emeryturę ustalono według proporcji 213 miesięcy pracy w Polsce do 415 miesięcy łącznej pracy z uwagi na ubezpieczenie graniczą, a zatem wysokość przedmiotowego proporcjonalnego świadczenia została obliczona na kwotę 809,88 złotych. Natomiast emerytura po waloryzacji przysługuje ubezpieczonemu od dnia 1 marca 2015 r. w kwocie 840,43 złotych (k. 69-70 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt dokumentów, w tym akt rentowych i akt sprawy, zeznań świadków N. Z., W. W., Z. S. i E. M. oraz przesłuchania odwołującego w charakterze strony. Dokumenty przedłożone przez strony niniejszego postępowania stanowiły obiektywny oraz w pełni wiarygodny materiał dowodowy. Co istotne organ rentowy w końcowym etapie postępowania sądowego nie zakwestionował świadectwa pracy wystawionego przez (...) Sp. z o.o. i na jego podstawie przeliczył odwołującemu wysokość emerytury. Zeznania świadków oraz odwołującego były również logiczne i spójne oraz korelowały z materiałem dowodowym w postaci dokumentów, zatem Sąd uznał je za wiarygodne i przyjął za podstawę ustaleń faktycznych niniejszej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie V. Z. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 12 czerwca 2015 r., znak: (...) podlega częściowemu uwzględnieniu.

Przedmiotem sporu zainicjowanego wniesionym odwołaniem do tutejszego Sądu było ustalenie, czy do stażu pracy ubezpieczonego powinien być wliczony okres od dnia 1 września 1992 r. do dnia 28 lutego 1995 r. oraz od dnia 1 sierpnia 1995 r. do dnia 30 listopada 1996 r. w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz, czy wysokość polskiego świadczenia otrzymywanego przez V. Z. powinna być podwyższona do minimalnej wysokości emerytury obowiązującej w Polsce.

W myśl art. 27 ust. 1 i 2 ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3; mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 j. t.) ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 tej ustawy.

W świetle art. 15 ust. 1 i 6 ustawy, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 18 ust. 1-3 ustawy podstawę wymiaru emerytury lub renty dla osób posiadających okresy ubezpieczenia za granicą, o których mowa w art. 8, ustala się na zasadach określonych w art. 15-17 z tym, że przy

ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2, nie uwzględnia się lat kalendarzowych, w których ubezpieczony przez cały rok pozostawał w ubezpieczeniu za granicą, a jeżeli w ciągu 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, zainteresowany nie był ubezpieczony w Polsce, podstawę wymiaru emerytury lub renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1373) jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględnia, w niezbędnym zakresie, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, tak jakby były okresami ubezpieczenia przebytymi zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, jeżeli okresy te się nie pokrywają.

Na podstawie art. 13 ust. 1 ww. Umowy, jeżeli okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony są krótsze niż 12 miesięcy i na podstawie tych okresów zainteresowany nie nabywa prawa do emerytury lub renty zgodnie z tym ustawodawstwem, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie przyznaje emerytury lub renty.

Sąd zważył, że organ rentowy na etapie postępowania wyjaśniającego nie dysponował wszystkimi dokumentami, które miały wpływ na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie.

Na skutek przeprowadzonego postępowania, Sąd doszedł do wniosku, że należy przyjąć okresy zatrudnienia odwołującego w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., które nie zostały uwzględnione przez organ rentowy przy przeliczeniu emerytury w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy w piśmie procesowym przedstawił hipotetyczne wyliczenie emerytury, z którym odwołujący się zgodził się co do zasady uwzględnienia spornych okresów do stażu jego pracy. Przy czym w ocenie Sądu organ rentowy stosując zaprezentowane powyżej przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz umowy między Polską a Ukrainą prawidłowo wyliczył wysokość emerytury przyznanej ubezpieczonemu. Co istotne, odwołujący nie kwestionował stanowiska organu rentowego w tym zakresie. W związku z tym Sąd dał temu wyraz w wyroku poprzez wskazanie wszystkich niezbędnych elementów stanowiących o przeliczeniu emerytury w wyższej wysokości. Sąd zważył, że przyjęto wysokości minimalnego wynagrodzenia z uwagi na brak zachowanej dokumentacji odnoszącej się do rzeczywistej wysokości osiąganych dochodów przez odwołującego. W tym zakresie Sąd w punkcie pierwszym zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Mając na uwadze zaprezentowane powyżej rozważania, Sąd doszedł do wniosku, że na etapie końcowym postępowania sądowego oś sporu sprowadzała się tylko i wyłącznie do roszczenia ubezpieczonego w zakresie wyrównania wysokości świadczenia emerytalnego do kwoty najniższej gwarantowanej emerytury.

W świetle art. 85 ust. 2 ustawy kwota najniższej emerytury, z zastrzeżeniem art. 24a ust. 6, art. 54, art. 54a ust. 2 i art. 87, oraz renty rodzinnej wynosi 880,45 złotych miesięcznie.

W związku z art. 85 ust. 4 i 5 ustawy świadczenia ustalone w kwotach niższych niż określone w ust. 1-3, w tym także świadczenia ustalone wraz ze zwiększeniami, o których mowa w art. 56 ust. 3 i 4 oraz w art. 73 ust. 3 i 4, podwyższa się do tych kwot z urzędu, a jeżeli ich wypłata była wstrzymana - po wznowieniu wypłaty. Przepis ust. 4 stosuje się

do świadczeń przyznanych zgodnie z postanowieniami umów międzynarodowych ubezpieczonym zamieszkałym w Polsce, w taki sposób, aby suma świadczenia przyznanego na podstawie ustawy i świadczenia zagranicznego nie była niższa od kwoty świadczeń określonych w ust. 1-3.

Sąd ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy doszedł do przekonania, że bezspornym pozostawał fakt, iż odwołujący na dzień wydania zaskarżonej decyzji pobierał dwa świadczenia. Według wyliczeń dokonanych przez organ rentowy, wysokość emerytury polskiej ubezpieczonego wynosi 840,43 złotych, natomiast wysokość emerytury ukraińskiej 1049 hrywny. Sąd ustalił również, że średni kurs jednej hrywny w dacie wydania zaskarżonej decyzji przez organ rentowy wynosił 0,17 złotego. W związku z powyższym należało pomnożyć 1049 hrywny przez współczynnik wynoszący 0,17, co daje w przeliczeniu 178,33 złotych. Zatem Sąd zważył, że dodając wysokość emerytury ukraińskiej do wysokości emerytury polskiej, świadczenie emerytalne odwołującego wynosić powinno około

1018,76 złotych. W konsekwencji suma polskiej i ukraińskiej emerytury przeliczonej z waluty obcej na złote jest wyższa od najniższej obowiązującej kwoty emerytury w Polsce. Zatem

w ocenie Sądu w niniejszej sprawie roszczenie odwołującego w powyższym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd zważył, że w art. 85 ust. 5 ustawy jest zawarta przesłanka, która w sposób jednoznaczny wskazuje na możliwość podwyższenia świadczenia ubezpieczonego do minimum obowiązującego w Polsce. Podwyższenie świadczenia polskiego prowadziłoby do sytuacji stawiającej odwołującą w sytuacji korzystniejszej niż innych obywateli Polski, ponieważ otrzymywałaby najniższe świadczenie w Polsce oraz ponadto świadczenie z Ukrainy. Zdaniem Sądu takiej sytuacji nie dopuszcza system ubezpieczeń społecznych. Hipotetycznie rzecz ujmując, odwołujący posiadałby prawo do przeliczenia wysokości emerytury otrzymywanej w Polsce do minimum określonego przez ustawę, gdyby nie otrzymywał jednocześnie świadczenia za granicą. Z dokumentacji zalegającej w aktach rentowych wynika, że po zliczeniu obu tych świadczeń, odwołujący otrzymałby wyższe świadczenie od najniższego gwarantowanego w Polsce.

Mając na uwadze powyższe Sąd również w punkcie pierwszym wyroku w świetle art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oddalił odwołanie.

Ponadto w punkcie 2 wyroku Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującego 60,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Z uwagi

na fakt przegrania sprawy w przeważającej części przez organ rentowy, Sąd zasądził kwotę 60,00 zł zgodnie z § 12 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2012 r., Nr 163, poz. 1348).

Zarządzenie: (...)

(...)